

Izvještaj
Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za
ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o
klasterskoj akreditaciji studijskog programa Agronomija – II ciklus studija

*Naziv visokoškolske ustanove: Tehnološki fakultet Univerziteta u Tuzli
Adresa: Urfeta Vejzagića 8, 75000 Tuzla*

Datum posjete: 30.10.2025.-31.10.2025. godine

Sastav komisije:

- 1. Prof.dr. Enisa Omanović-Miklićanin, stručnjak iz reda akademske zajednice BiH, predsjednik,*
- 2. Prof.dr. Damir Magdić, međunarodni stručnjak, član*
- 3. Amira Brkić, stručnjak iz reda privrede i prakse, član*
- 4. Danijela Rajić, stručnjak iz reda studenata, član*

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa radi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).

Sadržaj

Uvodne napomene.....	4
1. Komisija	4
1.1. Sastav	4
1.2. Zadatak /uloga	5
1.3. Metod rada.....	6
1.3.1. Priprema	6
1.3.2. Posjeta visokoškolskoj ustanovi.....	7
1.3.3. Pisanje izvještaja komisije.....	7
1.3.4. Formiranje mišljenja.....	8
2. Izvještaj	9
2.1 Opšte informacije o visokoškolskoj ustanovi, odnosno studijskom programu Agronomija – II ciklus	9
2.2. KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA	10
2.2.1. POLITIKA OSIGURANJA KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA.....	10
2.2.2. KREIRANJE I USVAJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA.....	14
2.2.3. UČENJE, PODUČAVANJE I VREDNOVANJE USMJERENI NA STUDENTA.....	17
2.2.4. UPIS I NAPREDOVANJE STUDENATA, PRIZNAVANJE I CERTIFICIRANJE.....	19
2.2.5. LJUDSKI POTENCIJALI.....	21
2.2.6. RESURSI I FINANSIRANJE	24
2.2.7. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA O STUDIJSKIM PROGRAMIMA.....	27
2.2.8. INFORMISANJE JAVNOSTI O STUDIJSKIM PROGRAMIMA	29
2.2.9. KONTINUIRANO PRAĆENJE, PERIODIČNA EVALUACIJA I REVIZIJA PROGRAMA	30
2.2.10. MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA.....	32
3. Mišljenje o ishodu akreditacije.....	36
4. Prilozi	36
4.1. Dnevni red pripremnog sastanka	39
4.2. Agenda posjete	40
4.3. Liste učesnika	43
4.4. Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma.....	44
4.5. Preporuke Komisije stručnjaka	Error! Bookmark not defined.
4.6. Izdvojene fotografije tokom posjete Komisije stručnjaka Tehnološkom fakultetu.....	Error! Bookmark not defined.

Uvodne napomene

Izveštaj Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o klsterskoj akreditaciji studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija (Komisija stručnjaka) Tehnološkog fakulteta (Fakultet) Univerziteta u Tuzli (Univerzitet) predstavlja rezultat eksterne evaluacije, koja je obavljena u periodu od 30.10.2025. godine do 31.10.2025. godine, u postupku klsterske akreditacije koju provodi Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta Bosne i Hercegovine (Agencija) u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).

Izveštaj služi u svrhu izdavanja preporuke o akreditaciji nadležnom Ministarstvu obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona (Ministarstvo), koje donosi Rješenje o akreditaciji po odredbama Pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 2/22).

Eksterna evaluacija provedena je od strane imenovane komisije za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji na osnovu Rješenja o imenovanju Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o klsterskoj akreditaciji studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli broj: 05-33-1-439-5/25 od 01.09.2025. godine.

Komisija stručnjaka u okviru ovog izvještaja prezentuje svoje mišljenje na osnovu samoevaluacijskog izvještaja i opisuje zatečeno stanje na visokoškolskoj ustanovi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17). Komisija u okviru izvještaja utvrđuje ispunjenost kriterijuma iz Odluke o kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17). Studijski programi uključeni u klaster grupirani su po znanstvenim oblastima sukladno Uputi o metodološkom okviru i principima za izradu pravilnika o klasifikaciji znanstvenih oblasti, polja i grana („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 47/12 – FRASCATI 2015/OECD).

Za svaki od ukupno deset kriterijuma Komisija je dala preporuke za poboljšanje sistema osiguravanja kvaliteta studijskog programa i drugih procesa na visokoškolskoj ustanovi na kojoj se realizuje predmetni studijski program iz klastera studijskih programa koji su predmet akreditacije.

1. Komisija

1.1. Sastav

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o klsterskoj akreditaciji studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli imenovana je na osnovu Rješenja o imenovanju

Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta broj: 05-33-1-439-5/25 od 01.09.2025. godine u sastavu:

1. Prof.dr. Enisa Omanović-Miklićanin, stručnjak iz reda akademske zajednice BiH, predsjednik,
2. Prof.dr. Damir Magdić, međunarodni stručnjak, član
3. Amira Brkić, stručnjak iz reda privrede i prakse, član
4. Danijela Rajić, stručnjak iz reda studenata, član

Članovi Komisije stručnjaka su jednoglasno na osnovu člana 24. stav (7) Pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa Tuzlanskog kantona za sekretara Komisije stručnjak, odnosno osobu koja će koordinirati rad Komisije sa visokoškolskom ustanovom i Agencijom, te obavljati administrativne poslove u Komisiji imenovali prof.dr. Enisu Omanović-Miklićanin iz reda članova predstavnika akademske zajednice.

1.2. Zadatak /uloga

Komisija je u cilju formiranja mišljenja i davanja preporuke o klsterskoj akreditaciji studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli imala zadatak da:

- se upozna i radi u skladu s dokumentima Agencije koji regulišu standarde i kriterijume za provođenje eksterne evaluacije studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini, i to:
 - Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19),
 - Odluka o kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).
- sagleda sadržaj i u radu koristi zakone i normativne akte kojima se uređuje proces eksterne evaluacije i akreditacije studijskih programa na području Tuzlanskog kantona, konkretno klsterske akreditacije studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, i to:
 - Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 59/07 i 59/09),
 - Zakon o visokom obrazovanju – prečišćeni tekst („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 21/21 i 22/21),
 - Pravilnik o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 2/22).
- izvrši uvid i analizu samoevaluacionog izvještaja i ostale dokumentacije studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija visokoškolske ustanove Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, te evaluira stepen ispunjenosti zahtjeva u pogledu sistema osiguravanja kvaliteta u odnosu na referentne standarde i kriterije,
- izvrši eksternu evaluaciju klastera studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli u skladu s kriterijumima i indikatorima za akreditaciju studijskih programa prema Pravilniku o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“, br. 2/22),
- uoče dobre i loše strane studijskih programa iz klastera koji je predmet akreditacije,
- definišu preporuke za unapređenje studijskih programa i poboljšanja u sistemu osiguravanja kvaliteta studijskih programa iz klastera koji je predmet akreditacije,
- napiše izvještaj o eksternoj evaluaciji klastera studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini (bosanski, hrvatski ili srpski).

1.3. Metod rada

Procedura rada Komisije stručnjaka obuhvata je sljedeće faze rada:

1. Priprema za posjetu,
2. Posjeta visokoškolskoj ustanovi,
3. Pisanje izvještaja komisije,
4. Formiranje mišljenja.

1.3.1. Priprema

Nakon internih konsultacija članova Komisije stručnjaka i predstavnika Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, g-đom Sanelom Pašić-Delahmetović, stručnom savjetnicom za nauku i visoko obrazovanje, Komisija je stupila u kontakt s nadležnom osobom Ministarstva obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona g-đom Enom Morankić.

Agencija je preko kontakt osobe g-đe Sanele Pašić-Delahmetović u elektronskoj formi dostavila svim članovima Komisije sljedeće dokumente na osnovu kojih će se odvijati rad Komisije stručnjaka u predmetnom postupku:

1. Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 100/11 i 26/19)
2. Odluka o kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 47/17)
3. Metodologija pisanja Izvještaja (podrška pri (pr)ocjeni ispunjenosti kriterija)
4. Agenda posjete visokoškolskoj ustanovi (aneks 14)
5. Etički kodeks za stručnjake - sadrži osnovne podatke o tome šta se od vas kao stručnjaka očekuje (aneks 15)
6. Obrazac i smjernice za stručnjake je dokument u koji možete pisati svoje lične preliminarne komentare (aneks 16)
7. U Excel tabelu za pitanja upisujete unaprijed pitanja koja želite postaviti različitim grupama sa kojima ćete razgovarati tokom posjete. Korisno bi bilo da sekretar Komisije stručnjaka objedini sva pitanja kako biste efikasno iskoristili vrijeme tokom posjete i kako biste dobili odgovore na sva pitanja koja želite postaviti (aneks 17)
8. Ocjena ispunjenosti kriterija je obrazac koji koristite na kraju posjete kada usaglašavate konačne ocjene i važno je naglasiti da je potrebno da prije završetka posjete usaglasite ocjene i ishod postupka akreditacije te navedeni obrazac potpišete (aneks 18)
9. Obrazac Izvještaja Komisije stručnjaka (aneks 21)
10. Samoevaluacijski izvještaj klastera studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija visokoškolske ustanove Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli (Prehrambena tehnologija – I i II ciklus te Agronomija – I i II ciklus) u dvije varijante i to na službenom b/h/s jeziku u Bosni i Hercegovini (april, 2025.) i na engleskom jeziku (mart, 2025.)
11. Kao prateći dokumenti dostavljeno i pet zasebnih mapa/ foldera koji su sadržavali dokumente za svaki studijski program i folder sa biografijama nastavnčkog i suradničkog osoblja.

U roku od 15-tak dana nakon prijema dokumentacije u elektronskoj formi Komisija je analizirala dostavljenu dokumentaciju, te utvrdila cjelovitost samoevaluacionog izvještaja i dostavljenih priloga i nije zahtijevala dodatne dokumente od Agencije i Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli.

G-đa Ena Morankić je već prije posjeta obavijestila članove Komisije da će umjesto nje na sastanku s Komisijom prisustvovati pomoćnica ministra za visoko obrazovanje i nauku Alisa Memić. Saradnja s imenovanim kontakt osobama iz Agencije i nadležnog Ministarstva, od početka rada Komisije do završetka rada na konačnom izvještaju je bila vrlo korektna i na zadovoljstvo svih strana u postupku.

Predsjedavajuća Komisije je u koordinaciji sa kontakt osobom Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli v.prof.dr.sc. Vedran Stuhli (Odgovorna osoba za unutrašnju ocjenu kvaliteta) utvrdila datum posjete, o čemu su blagovremeno obavješteni predstavnica nadležnog Ministarstva i kontakt osoba Agencije. U prilogu se nalazi dnevni red pripreme posjete, te cjelokupni protokol, odnosno Agenda posjete Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli.

Svi članovi Komisije stručnjaka su po prijemu pisane dokumentacije analizirali samoevaluacijski izvještaj i njegove priloge, te definisali i pripremili listu pitanja za posjetu kako bi utvrdili stepen ispunjenosti kriterija, izvršili vrednovanje, odnosno utvrdili preliminarnu ocjenu ispunjenosti kriterija sa argumentima na osnovu podataka iz samoevaluacijskog izvještaja i dali preporuke za poboljšanje kvaliteta.

1.3.2. Posjeta visokoškolskoj ustanovi

U komunikaciji sa visokoškolskom ustanovom i članovima Komisije stručnjaka, sekretar Komisije je koordinirao pripremu i cjelokupnu organizaciju posjete Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli u skladu sa dnevnim redom koji je dat u prilogu. Pripremni sastanak Komisija je održala u utorak 29.10.2025. godine u 18,00 sati, a eksterna evaluaciona posjeta Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli je trajala 2 dana i to 30.-31.10.2025. godine.

U toku same posjete Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli Komisija je intervjuisala i obavila razgovore sa predstavnicima devet ciljanih grupa prema prethodno dogovorenoj Agendi posjete (*Prilog 1.*).

Tokom posjete članovi Komisije su u kontinuitetu održavali konsultativne sastanke bez predstavnika Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli.

Nakon okončanja svih razgovora sa planiranim grupama, koji su se odvijali u otvorenoj i konstruktivnoj atmosferi, Komisija je izvršila obilazak prostorija i laboratorija Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli, što je Komisiji pomoglo u kompletiranju opšte slike i dalo uvid u fizičke resurse sa kojima raspolaže institucija na kojoj se realiziraju predmetni studijski programi koji su predmet akreditacije.

Nakon završetka svih planiranih razgovora i obilaska resursa Komisija je jednoglasno usvojila ocjene o ispunjenosti svakog kriterijuma sa pripadajućim podkriterijumima, usaglasila preporuke za unaprijeđenje kvaliteta rada u svim segmentima rada, te pripremila i na završnom sastanku zainteresovanim stranama prezentovala usmeni izvještaj sa naglaskom na uočenim dobrim stranama i ključnim preporukama za unaprijeđenje.

1.3.3. Pisanje izvještaja komisije

Na osnovu samoevaluacionog izvještaja, priloga iz izvještaja, sadržaja i dokumenata pronađenih na web stranici Univerziteta, zatečenog stanja na visokoškolskoj ustanovi, podacima dobijenim tokom intervjua sa predstavnicima svih zainteresovanih strana, sekretar Komisije je pripremio nacrt izvještaja koji je dostavljen članovima Komisije na komentare i usaglašavanje. Izvještaj sadrži veliki broj linkovanih dokaza u okviru svih kriterija i podkriterija. Po usaglašavanju nacrta Izvještaja od strane članova Komisije i njegovog usvajanja, isti je dostavljen visokoškolskoj ustanovi Tehnološki fakultet Univerziteta u Tuzli. Po dodatnom usaglašavanju njegovog sadržaja usvojen je finalni Izvještaj koji je dostavljen Agenciji na dalje postupanje.

1.3.4. Formiranje mišljenja

Nivo ispunjenosti svakog od deset kriterija, propisanih Odlukom o kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini, Komisija je ocijenila opisno u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Vrednovanje i procjenjivanje nivoa ispunjenosti pripadnih podkriterijuma za sve kriterije je izvršeno u skladu s dokumentom Agencije pod nazivom Metodologija pisanja izvještaja Komisije stručnjaka za akreditaciju studijskih programa (ocjena ispunjenosti kriterijuma). Nakon procjenjivanja nivoa ispunjenosti svih pripadajućih podkriterijuma, Komisija je konsenzusom donijela ocjene o nivoima ispunjenosti svakog od svih deset kriterijuma, sljedećim opisnim ocjenama:

- **potpuno ispunjen,** kriterijum je potpuno ispunjen, te se prati i provodi na djelotvoran način,
- **znatno ispunjen,** kriterijum je u velikoj mjeri ispunjen i provodi se u praksi. Potrebno je dodatno raditi na praćenju i provesti manja unapređenja,
- **djelimično ispunjen,** neki aspekti kriterijuma su ispunjeni, dok ostali nisu. Razumijevanje kriterijuma postoji, ali njegova primjena nije djelotvorna,
- **neispunjen,** većina aspekata kriterijuma nije ispunjena, bilo na strateškom bilo na operativnom nivou.

Na osnovu ocjena svih deset kriterijuma za akreditaciju, Komisija u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini donosi konačno mišljenje u jednom od sljedeća tri oblika:

- **akreditiranje studijskog programa,** ako su svi kriterijumi ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni,
- **upućivanje pisma očekivanja,** kada je više od polovine kriterija ocijenjeno kao potpuno ili znatno ispunjeno, a svi ostali kao djelimično ispunjeni, te
- **odbijanje akreditacije,** ako je najmanje jedan kriterijum ocijenjen kao neispunjen ili ako je više od polovine kriterijuma ocijenjeno kao djelimično ispunjeno.

2. Izvještaj

2.1 Opšte informacije o visokoškolskoj ustanovi, odnosno studijskom programu Agronomija – II ciklus

Tabela 1. Opšte informacije o Tehnološkom fakultetu -Univerziteta u Tuzli

Naziv, adresa i e-mail visokoškolske ustanove:	Tehnološki fakultet Univerzitet u Tuzli Ul. Urfeta Vejzagića 8 75 000 Tuzla dekanat.tf@untz.ba
Internet adresa :	www.tf.untz.ba
Naziv, broj i datum akta o osnivanju studijskog programa:	Odluka o usvajanju inoviranih studijskih programa prvog ciklusa studija na fakultetima Univerziteta u Tuzli sa početkom primjene od akademske 2011/2012. godine broj: 03-6202-4/11 od 15.07.2011 godine
Poresko-identifikacioni broj:	4209444710099
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača:	Skupština Tuzlanskog kantona Ul. Rose Hadživuković 1 75 000 Tuzla
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje:	Odluka br.: 02/9-4817-1-1.3/22 od 13.09.2022. godine
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	Zakon o osnivanju Tehnološkog fakulteta u Tuzli ("Službeni list NR BiH" broj: 41/59)
Broj i datum dozvole za izvođenje studijskog programa:	Odluka o usvajanju studijskih programa drugog ciklusa studija na fakultetima Univerziteta u Tuzli sa početkom primjene od ak. 2023/2024. godine broj: 03-3187-1-6.18/23 od 07.06.2023. godine
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta:	-
Kontakt osoba (za posjetu):	Dr.sci. Vedran Stuhli, vanredni profesor
Broj telefona / e-mail:	061 148 602 / vedran.stuhli@untz.ba

2.2. KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA

U sklopu aktivnosti poduzetih u procesu akreditacije Tehnološki fakultet Univerziteta u Tuzli izradio je i dostavio Samoevaluacioni izvještaj klastera studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija visokoškolske ustanove Tehnološki fakultet Univerziteta u Tuzli iz aprila 2025. godine. SEI je pripremio Tim za samoevaluaciju klastera studijskih programa od 6 članova predstavnika nastavnog osoblja, suradnika i studenata formiran Odlukom Naučno-nastavnog vijeća Tehnološkog fakulteta broj: 02/9-5082-1-11/24 od 18.09.2024. godine. Izvještaj sadrži podatke za period od pet godina i to od akademske 2019/2020. godine do akademske 2023/2024. godine. Struktura i sadržaj izvještaja urađeni su prema Kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa sadržanim u Odluci o izmjenama i dopunama odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i Prilogu II iz člana 18. stav (8) Pravilnika o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa tuzlanskog kantona.

U digitalnim priložima Samoevaluacijskog izvještaja visokoškolske ustanove nalazi se 27 fajlova i 56 biografija izvođača nastave.

U nastavku su predstavljeni analiza i mišljenje o primjeni standarda za unutrašnje osiguravanje kvaliteta po kriterijima, data je ocjena ispunjenosti i eventualne preporuke za poboljšanje za svaki od kriterija za akreditaciju, te mišljenje o ishodu akreditacije predmetnog studijskog programa.

2.2.1. POLITIKA OSIGURANJA KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA

2.2.1.1. Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja.

Senat Univerziteta na sjednici održanoj 5.5.2021. godine donio je [Pravilnik o osiguranju kvaliteta Univerziteta u Tuzli](#) kojim se definiraju pitanja nadležnosti, organizacije, načina rada, odlučivanja i obaveze organa za osiguranje kvaliteta na Univerzitetu u Tuzli, kao i druga pitanja od značaja za razvoj i osiguranje kvaliteta.

Tehnološki fakultet Univerziteta u Tuzli ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa. Na studijskom programu Agronomija II ciklus nastava se izvodi na tri usmjerenja (Animalna proizvodnja, Ekološka poljoprivreda i Zaštita bilja).

Politika osiguranja kvaliteta je definirana i praćena brojnim aktima među kojima su najvažniji:

- [Okvirni plan osiguranja kvaliteta za period 2023-2027](#) (februar, 2023.),
- [Okvirni plan razvoja nastavnog procesa Tehnološkog fakulteta 2023-2027](#) (februar, 2023.),
- [Okvirni plan razvoja u oblasti resursa na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli za period 2023-2027](#) (februar, 2023.),
- [Akcioni plan za unaprjeđenje kvaliteta studijskih programa Tehnološkog fakulteta \(klaster tfl\) Univerziteta u Tuzli za akreditacioni period \(maj 2024. godina – maj 2029. godina\)](#), (07.03.2025.).

Na web stranici Univerziteta i Tehnološkog fakulteta objavljeni su i drugi dokumenti kojima se reguliraju i prate teme i događanja iz područja kvaliteta studijskih programa.

Tehnološki fakultet ima utvrđenu [misiju, viziju i ciljeve](#), te politiku kvaliteta koja je objavljena na oglasnoj ploči fakulteta. Odbor za upravljanje kvalitetom Tehnološkog fakulteta ima četiri člana: dva iz reda nastavnog te po jednog iz reda administrativnog osoblja i

studenata. Uvidom u dokumentaciju, web stranicu i tokom posjete Tehnološkom fakultetu Komisija je ustanovila da postoje dokazi o primjeni, djelomičnom analiziranju rezultata primjene i periodičnom obnavljanju strateških ciljeva i planova. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa ogleda se u svakodnevnim aktivnostima i reakcijama na novonastale situacije, a primjetna je opredjeljenost i orijentacija menadžmenta i zaposlenika Tehnološkog fakulteta na uspostavljanje i unaprjeđenje sistema kvaliteta studijskih programa. Dokumentacija sistema upravljanja kvalitetom studijskih programa je javno dostupna, ali Komisiji nisu pruženi svi dokazi o detaljnijim analizama efekata njene primjene niti su predstavljena neophodna unaprjeđenja. Fajlovi u Prilozima koji su dostavljeni Komisiji sadrže u svojim nazivima oznaku godine „Prilog ... 2022“ iako su u njima podaci novijih datuma. Većina ih je kreirana 2024., a nekoliko tablica kreirano je 2025. godine.

2.2.1.2. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata.

Politika osiguravanja kvaliteta studijskih programa Univerziteta usmjerena je na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije, te spriječavanje plagijatorstva.

Nastavno osoblje i studenti aktivno su uključeni u programe istraživačkog rada, učenja, praktičnog iskustva, mobilnosti i internacionalizacije. U SEI su navedeni različiti modaliteti i praktični primjeri promocije studijskog programa, istraživačkog i praktičnog rada, mobilnosti i internacionalizacije, a veći broj priloga prikazuje opseg navedenih aktivnosti.

Tokom posjete instituciji i kroz razgovore sa predstavnicima alumna i stakeholdera Komisija se uvjerila u provođenje ovih programa, mjera i aktivnosti. Iz Priloga (*Prilog30 cok ob4-C-F-AGR-II ciklus*) vidljivo je da je u prethodnih pet godina bilo samo dvije odlazne studentske mobilnosti i niti jedna mobilnost administrativnog i IT osoblja.

Planirano je poboljšanje pisanja samoevaluacionog izvještaja u narednom akreditacionom ciklusu pa je za očekivati da će ta mjera omogućiti detaljniju evidenciju provedenih aktivnosti.

Mobilnost zaposlenika i studenata Tehnološkog fakulteta realizira se posredstvom Univerzitetskog Ureda za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju koji na [svojoj web stranici](#) objavljuje pozive i prilike za mobilnost.

Univerzitet ima organiziranu službu za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju putem koje ostvaruje odnose s drugim visokoškolskim ustanovama u inostranstvu, organizira studentske razmjene, zajedničke projekte i sl., kao i zaključivanje sporazuma o saradnji s visokoškolskim ustanovama u inostranstvu. Saradnja se ostvaruje kroz brojne bilateralne sporazume koji su predstavljeni u [Listi potpisanih bilateralnih sporazuma](#), Erasmus+ sporazume o saradnji u okviru Erasmus+ programa čiji je spisak predstavljen u [Listi potpisanih sporazuma](#), te Mevlana sporazume o saradnji u okviru Mevlana programa sa [Listom potpisanih protokola](#), kao i druga članstva, mreže i asocijacije.

Mobilnost na I i II ciklusu studija definirana je univerzitetskim [Pravilnikom o međunarodnoj mobilnosti](#) i [Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o međunarodnoj mobilnosti](#) kojim se uređuju osnovna načela mobilnosti dolaznih i odlaznih studenata, akademskog i administrativnog osoblja na Univerzitetu u Tuzli.

Iz priloga dostavljenih Komisiji može se konstatovati da postoje uspostavljeni mehanizmi za realizaciju i promovisanje mobilnosti.

Univerzitet u Tuzli kontinuirano prati i analizira finansijska ulaganja u naučnoistraživačku infrastrukturu i korištenje istraživačkih kapaciteta, te priprema planove investiranja u poboljšanje uslova za naučnoistraživački rad.

Pravilima je jasno definiran postupak prijave, izrade i odbrane završnog rada uz nadzor mentora koji vode računa o upotrebi i citiranju korištenih izvora i referenci, pri čemu se ne tolerira plagiranje, iako Komisiji nije predložen dokaz na koji način se utvrđuje je li neki rad plagijat. Mentori na temelju osobnoga iskustva procjenjuju je li rad kopiran iz njima poznatih izvora. Sprečavanje plagiranja radova od strane nastavnika i završnih radova studenata je definirano i recenzentskim postupcima prilikom objave radova, te uspostavljenim [Etičkim kodeksom studenata Univerziteta u Tuzli](#). Komisija je ustanovila da nije bilo prijava narušavanja etičkog kodeksa u vezi sa plagiranjem radova, niti drugih objavljenih rezultata primjene mjera na spriječavanju plagijatorstva. Komisija se također uvjerila da mehanizam za sprečavanje plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija nije jasno i potpuno institucionalno uspostavljen poput npr. nabavke softvera za automatsku detekciju plagijata, niti je vršena edukacija nastavnika i saradnika o prevenciji plagijarizma.

2.2.1.3. Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjskih sudionika u tome.

Organizacionu strukturu osiguranja kvaliteta na nivou Univerziteta u Tuzli čine Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju i Odbor za upravljanje kvalitetom. Osiguranje kvaliteta na Fakultetu se sprovodi putem aktivnosti koje koordiniraju članovi Odbora za upravljanje kvalitetom delegirani sa Fakulteta i to po jedan predstavnik nastavnog osoblja, saradnika, studenata i nenastavnog osoblja.

Usvojena politika osiguranja kvaliteta podržava razvoj kulture kvaliteta kao kontinuiranu obavezu i unutrašnjih i vanjskih aktera u realizaciji studijskog programa, koji su uključeni u sve faze pripreme, realizacije, analize i samoevaluacije studijskog programa kroz prikupljanje i analiziranje prolaznosti i broja diplomiranih studenata, provođenje, obradu i analizu anketa studenata i zaposlenika, a na osnovu kojih se donose adekvatne odluke o upisnim kvotama, kadrovskim i prostornim potrebama, zapošljavanju osoblja i sl., a koje potvrđuje nadležno ministarstvo.

Vanjski akteri uključuju se u fazama pripreme i preispitivanja studijskog programa za šta su zaduženi Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju, odnosno Odbor za upravljanje kvalitetom i menadžment fakulteta. Osnovana je i Alumni udruga bivših studenata („[Alumni asocijacija](#)“).

Prema SEI i dokumentu [Procedure donošenja novih i usklađivanje postojećih studijskih programa](#) detaljno propisuju sve elemente i strukturu koju prijedlog novog studijskog programa mora sadržavati. Prilikom inoviranja studijskog programa obavezno se provodi procedura uključivanja predstavnika privrede ali je odaziv nedovoljan za kvalitetne izmjene.

Uspostavljen je Centar za daljinsko obrazovanje, koji je nastao kao potreba za omogućavanje izvođenja nastave i transfera znanja tijekom pandemijskih godina. Nastavnici su zadovoljni mogućnostima za izvođenje nastave na daljinu, ali je nejasno imaju li studenti mogućnosti praćenja nastave od kuće i jesu li te mogućnosti adekvatne za potrebe videoprijenosa predavanja.

Tokom posjete i razgovora sa zainteresovanim stranama Komisiji su predložene informacije o tome da se vanjski akteri konsultuju i uključuju prilikom definisanja stručne prakse studenata, određivanja upisnih kvota, realizacije istraživačkih i stručnih projekata, organizacije seminara, konferencija i stručnih predavanja.

Primjetan je pad broja upisanih studenata na studij (*Prilog6 cok ob1 spl juni 2022*) te je potrebno u politiku kvaliteta intenzivnije uključivati vanjske sudionike i pojačati informisanje javnosti o studijskom programu.

Komentari:

- *Nema povezanih podataka o svim planiranim i provedenim aktivnostima u području osiguranja kvaliteta.*
- *Nema informacija o detaljnim analizama dobivenih rezultata i informacija. Nazivi fajlova iz Priloga imaju u nazivu oznaku godine 2022. iako su u njima podaci do 2025. godine.*
- *Akcioni plan za razdoblje 2024-2029 temelji se uglavnom na preporukama iz prethodnih akreditacionih postupaka. Nejasno je jesu li u Akcioni plan uključene preporuke na temelju analiza rezultata anketa i drugih aktivnosti koje je provodio fakultetski tim za kvalitetu.*
- *Nisu na svim stranicama službenoga web-a ažurne sve informacije o studijskim programima i drugim aktivnostima koje Tehnološki fakultet izvodi.*
- *U nekim tablicama u priložima nema upisanih podataka o datumu kreiranja sadržaja te (npr. „Prilog7 cok ob2 juni 2022“) pa je nejasno na koji se period podaci odnose i kada su provedena izmjene studijskih programa i sadržaja.*
- *Nema sistemskog rješenja za analizu kvalifikacijskih radova i otkrivanja plagiranja.*
- *Nisu ažurne informacije o studijskim programima koje Tehnološki fakultet izvodi.*
- *Izostanak rednih brojeva u nekim tablicama na web stranici Fakulteta (npr. Alumni asocijacija) otežava kvantificiranje pojedinih sadržaja, praćanje ključnih indikatora kvaliteta i pripremu Samoevaluacijskih izvještaja.*

Preporuke:

- *Redovito provoditi aktivnosti iz Akcionih planova i ključnim indikatorima popunjavati tablice.*
- *Detaljno analizirati rezultate anketa i koristiti ih za planiranje aktivnosti u akcionim planovima.*
- *Ažurirati nazive Priloga prema zadnjoj godini koja će biti uključena u akreditacijski ciklus i postupak.*
- *Detaljno pregledati sadržaje fakultetske web stranice i provesti potrebna usklađenja i ažuriranja.*
- *Redovito provoditi aktivnosti iz Akcionih planova i ključnim indikatorima popunjavati tablice za samoevaluaciju za naredni akreditacioni ciklus.*
- *Pronaći mogućnosti i provesti nabavu licence softvera za detekciju plagiranja radova i za mentore organizirati edukacije o korištenju softvera za otkrivanje plagiranja.*
- *Pri objavi novih informacija i dokumenata na web stranici Fakulteta potrebno je ažurirati informacije o tim novostima i u već postojećim sadržajima.*
- *Strukturirati web stranicu na način da se jedan fajl ili informacija pojavljuje samo na jednom mjestu, a da se pri svim ostalim spominjanjima informacije ili dokumenta pišu linkovi (poveznice) na izvornu adresu fajla ili informacije.*
- *Pisati i redne brojeve aktivnosti i drugih sadržaja u tablicama.*
- *U tablice i uz sve službene informacije potrebno je navesti vrijeme izrade sadržaja ili na koju se akademsku godinu odnose izmjene.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen x znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 2. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 1.

1. Politika osiguranja kvaliteta		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja.				X	ZI
2.	Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija.			X		
3.	Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definiira način uključivanja vanjske sudionika u tome.			X		

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.2. KREIRANJE I USVAJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA

2.2.2.1. Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.

U Smjernicama člana 172. Statuta Univerziteta u Tuzli, u poglavlju 3.1.2 Kriterij 2: Kreiranje i usvajanje studijskih programa detaljno je opisan način kreiranja i usvajanja studijskih programa. Smjernice kao I Procedure za donošenje i evaluaciju studijskih programa su u skladu sa strateškim ciljevima i međunarodnim standardima.

2.2.2.2. Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa.

Komisija se uvjerila da je ovaj program administrativno, kroz silabuse i rad sa studentima usklađen sa zahtjevima tržišta rada i drugih procesa.

Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definisani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa [strategijom visokoškolske ustanove](#).

Razlozi za uvođenje novih usmjerenja na drugom ciklusu studija studijskog programa Agronomija su bili mogućnost produktivnog zapošljavanja, pokretanje novih biznisa vezanih za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, prerađivanje i plasman, proizvodnja hrane za domaće stanovništvo što dovodi do smanjenja uvoza i pozitivnog efekta na spoljnotrgovinski bilans Kantona i zemlje u cjelini, Zbog potreba tržišta i mogućnosti zapošljavanja, pored usmjerenja Ekološka poljoprivreda, uvedena su još dva usmjerenja – Zaštita bilja i Animalna proizvodnja.

Posljednje inoviranje II ciklusa studijskog programa Agronomija izvršeno je akademske 2023/24. godine. Na usmjerenju Ekološka poljoprivreda smanjen je fond sati na predavanjima, a povećan na vježbama, radi dobijanja većeg udjela praktične nastave. Pojedini predmeti su zamijenjeni sa predmetima koji su imali veći prioritet za drugi ciklus datog studijskog programa.

2.2.2.3. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu.

Sadržaj studijskog programa Agronomija - II ciklusa je usklađen sa ciljevima studijskog programa i nivoom ciklusa studija.

Predloženi studijski program Agronomija – II ciklusa studija usporediv je sa Poljoprivrednim fakultetom, Univerzitet u Banja Luci, Poljoprivrednim fakultetom Istočno Sarajevo, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Agronomskim fakultetom u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu, Fakultetom agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Poljoprivrednim fakultetom u Novom Sadu, Univerzitet u Novom Sadu, Poljoprivrednim fakultetom Zemun, Univerzitet u Beogradu,

2.2.2.4. Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA).

Komisija je utvrdila da su ishodi učenja utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te da su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja obrazovanja (FQ-EHEA). Ishodi učenja za studijski program Agronomija nalaze se u opštem dijelu studijskog programa i objavljeni na zvaničnoj web stranici Tehnološkog fakulteta. Na studijskom programu Agronomija - II ciklus., za svaki kolegij/predmet ishodi učenja su definisani u [Silabusima](#).

2.2.2.5. Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.

Komisija je utvrdila da nastavni plan i programa studijskog programa sadrži silabuse obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaja nastavne materije za svaki predmet, podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra, opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na II ciklusu.

2.2.2.6. Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa.

Komisija se kroz razgovore sa predstavnicima akademskog osoblja i studenata uvjerila da visokoškolska ustanova osigurava interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa.

Komentari:

- *Iz priložene dokumentacije, nije vidljivo da li su predstavnici studenata i privrede aktivno učestvovali u kreiranju studijskog programa.*
- *Ne postoji mehanizam praćenja sljedivosti ishoda učenja*
- *U SEI nije navedeno sa kojim programima u BiH i šire je ovaj studijski program podudaran.*

Preporuke:

- *Precizno linkovati inovirane sadržaje silabusa studijskih programa na web stranici Fakulteta i repozitoriju Univerziteta. - Preporučuje se od strane Uprave i ECTS koordinatora organizirati skupinu nastavnika, suradnika i studenata/studentskih udruga koji bi strane studente upoznali s pravima i obavezama pri dolasku i odlasku.*
- *Aktivnije konsultovati predstavnike privrede i prakse pri izradi novih i reviziji postojećih studijskih programa i putem institucionalnog anketiranja, te formalizirati i zabilježiti sve provedene aktivnosti na preispitivanju studijskog programa. –*
- *Studente i alumnije motivisati da aktivnije učestvuju u reviziji studijskog programa.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 3. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 2.

2. Kreiranje i usvajanje studijskih programa		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.				X	PI
2.	Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa.				X	
3.	Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu.				X	
4.	Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA).				X	
5.	Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.				X	
6.	Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u				X	

naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa.					
--	--	--	--	--	--

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.3. UČENJE, PODUČAVANJE I VREDNOVANJE USMJERENI NA STUDENTA

2.2.3.1. Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata.

Na studijskom programu Agronomija – II ciklus, pitanje formalne pripreme i motivacije nastavnog osoblja za izvođenje nastave nije posebno uređeno posebnim aktom na nivou Univerziteta u Tuzli ili Tehnološkog fakulteta, već se zasniva na profesionalnoj odgovornosti, stručnosti i kontinuiranom stručnom i naučnoistraživačkom usavršavanju akademskog osoblja. Kroz učešće u projektima, inoviranje studijskog programa, praćenje potreba tržišta rada i uvođenje novih usmjerenja (Ekološka poljoprivreda, Zaštita bilja, Animalna proizvodnja), nastavnici se dodatno motivišu i usmjeravaju na unapređenje kvaliteta nastave i relevantnost sadržaja za studente II ciklusa.

Na nivou Univerziteta uspostavljen je sistem studentske evaluacije kvaliteta izvođenja nastave, opisan u poglavlju 3.1.1 u SEI (politika osiguranja kvaliteta), kojim su definirani akti, postupak anketiranja i način dostavljanja izvještaja nastavnicima, a čiji rezultati, gdje postoje, služe za bolje planiranje i prilagođavanje nastave. Međutim, na II ciklusu studijskog programa Agronomija ne provodi se redovno anketiranje studenata, za razliku od prvog ciklusa; umjesto toga, studenti II ciklusa svoje prijedloge, primjedbe i sugestije dostavljaju putem voditelja studijskog programa i voditelja II ciklusa, što predstavlja osnovni mehanizam povratne informacije pri prilagođavanju nastavnog procesa.

2.2.3.2. Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istraživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.

Ne postoji jasno definisana procedura uključivanja studenata u naučno-istraživački rad ali se u razgovoru sa studentima došlo do zaključka da je nastavnici i saradnici u velikoj mjeri podstiču i omogućavaju.

Studenti II ciklusa studijskog programa Agronomija, učestvovali su i na 2. Međunarodnoj konferenciji ISC GREEN u Osijeku. U organizaciji okruglog stola povodom obilježavanja Međunarodnog dana planina 2022. godine, učestvovala je studentica II ciklusa studijskog programa Agronomija Sedina Hodžić, te je prezentacijom svog rada istakla mogućnost ekološkog uzgoja šumskih voćnih vrsta zastupljenih na lokalitetu Zaštićenog pejzaža Konjuh. Navedene aktivnosti imaju za cilj promociju Tehnološkog fakulteta i aktiviranje studenata s ciljem promocije naučnoistraživačkog rada.

2.2.3.3. Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.

Na studijskom programu Agronomija – II ciklus ocjenjivanje studenata provodi se u skladu sa opštim univerzitetskim aktima koji uređuju način polaganja ispita, ocjenjivanje i zaštitu prava

studenta (Statut Univerziteta, Pravila o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata, Pravila studiranja na drugom ciklusu), pri čemu se procedure primjenjuju jednako na sve studente i javno su dostupne. Time se obezbjeđuje da proces ocjenjivanja bude pravedan, transparentan i dosljedan.

Znanje i vještine studenata vrednuju se kroz različite oblike provjere, u skladu sa specifičnostima i ciljevima usmjerenja na II ciklusu (Ekološka poljoprivreda, Zaštita bilja, Animalna proizvodnja): usmeni i pismeni ispiti, seminarski i projektni radovi, istraživačke aktivnosti i izrada završnog magistarskog rada, čiji su postupak izrade, struktura i vrednovanje detaljno definisani posebnim Pravilnikom o završnom magistarskom radu na drugom ciklusu studija Univerziteta u Tuzli.

2.2.3.4. Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje.

Na studijskom programu Agronomija – II ciklus procedure ocjenjivanja studenata u potpunosti su usklađene s opštim aktima Univerziteta u Tuzli koji uređuju način polaganja ispita, ocjenjivanje i zaštitu prava studenata, uključujući Pravila studiranja na drugom ciklusu i Pravila o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata. Ovim aktima detaljno su definisani organizacija testova i ispita, oblici provjere znanja, kriteriji i metode ocjenjivanja, kao i mogućnost komisijskog polaganja ispita, čime se obezbjeđuje jedinstvena i dosljedna primjena procedura na svim studijskim programima drugog ciklusa.

2.2.3.5. Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo.

Pravilnikom o završnom radu propisane su sve aktivnosti tokom prijave tema, izrade, struktura i ocjenjivanja završnih radova. Teme za završne radove predlažu odgovorni nastavnici i studenti, a iste uz prethodnu saglasnost Odbora završnih radova drugog ciklusa studija usvaja Naučno-nastavno vijeće fakulteta. Termin i mjesto odbrane završnog rada objavljuje studentska služba na oglasnoj ploči fakulteta i web stranici. U prilogu SEI dostavljen spisak odobrenih mentorstava po studijskim programima za period koji je predmet evaluacije, te podaci o izdatim diplomama. Komisija je tokom obilaska objekata i resursa Fakulteta imala priliku da se uvjeri i izvrši uvid u registre, odnosno listu završnih radova svih studijskih programa koji se realiziraju na Fakultetu, kao i direktan uvid u nasumično zatražene završne radove iz registra koji su pohranjeni u biblioteci Fakulteta. Komisija se pri posjeti uvjerila da postoji jasno definisan postupak prijave, izrade i odbrane završnog rada uz nadzor mentora koji vode računa o korištenoj literaturi i pravilnom citiranju iste. U razgovoru sa mentorima Komisija je došla do informacija da ne postoji poseban softver za provjeru plagijarizma nego da mentori na osnovu ličnog iskustva procjenjuju da li je rad kopiran iz njima poznatih dosadašnjih radova.

2.2.3.6. Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima.

Predstavnici studenata uključeni su u rad tijela Fakulteta i učestvuju u njihovom radu. O zaključcima sastanaka putem društvenih mreža, usmeno i putem elektronske pošte obavještavaju ostale studente iako ne postoje propisane procedure o tome. U razgovoru sa

studentima potvrđeno je da je potrebno poboljšati obavještanje studenata o bitnim usvojenim pitanjima na sjednicama fakulteta.

2.2.3.7. Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere.

Studenti se o budućem razvoju karijere mogu konsultovati sa nastavnicima, iako na Fakultetu nema propisanih procedura niti izabranih tijela koja bi bila posvećena samo ovom pitanju. Studenti su upoznati s mogućnostima međunarodne razmjene i horizontalne mobilnosti tokom studija. Pravnim aktima nisu predviđeni niti su uspostavljeni mehanizmi podrške posebnim kategorijama studenata (invalidi, vrhunski sportisti, studiranje na dva studija istovremeno i sl.).

Komentari:

- *Još uvijek ne postoji Pravilnik kojim bi se regulisalo nagrađivanje nastavnika za postignute rezultate u naučno-istraživačkom radu i time ih motivisalo za dalje unapređivanje.*
- *Ne postoji softver za analizu plagijarizma objavljenih završnih radova.*
- *U nekim priložima u SEI linkovi nisu aktivni.*

Preporuke:

- *U što skorijem roku usvojiti Pravilnik o nagrađivanju nastavnika koji je u fazi izrade kako bi se pomoglo motivisanje nastavnog osoblja, shodno postignutim rezultatima u naučno-istraživačkom radu.*
- *Izvršiti nabavku softvera za provjeru plagijarizma radova a shodno tome organizovati i obuku nastavnog osoblja, tj. mentora za korištenje istog.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 4. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 3.

3. Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata.				X	PI
2.	Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istaživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.				X	
3.	Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.				X	
4.	Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje.				X	
5.	Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo.				X	
6.	Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima.				X	
7.	Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere.				X	

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.4. UPIS I NAPREDOVANJE STUDENATA, PRIZNAVANJE I CERTIFICIRANJE

2.2.4.1. Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima.

Na studijskom programu Agronomija – II ciklus upis studenata provodi se u skladu sa zakonskim propisima, Statutom Univerziteta u Tuzli, Pravilima studiranja na drugom ciklusu

Upis na II ciklus studija zasniva se na javnom konkursu čiji sadržaj utvrđuje Senat Univerziteta u Tuzli, na prijedlog naučno-nastavnog vijeća. Konkurs jasno propisuje uslove upisa i kriterije rangiranja kandidata. Pravo upisa imaju kandidati koji su završili odgovarajući studijski program prvog ciklusa (agronomija ili srodni programi) u trajanju od četiri godine sa ostvarenih 240 ECTS bodova, dok strani državljani i osobe bez državljanstva ostvaruju pravo upisa pod istim uslovima, uz prethodnu nostrifikaciju/akademsko priznavanje diplome.

U slučaju da se na konkurs prijavi veći broj kandidata od planiranog broja mjesta, upis se vrši na osnovu rang liste kandidata, koja se formira prema prosječnoj ocjeni ostvarene na prethodnom ciklusu studija. Time se obezbjeđuju jasni, mjerljivi i transparentni kriteriji selekcije.

2.2.4.2. Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju.

Pravilnikom o načinu i postupku priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija na Univerzitetu u Tuzli opisani su kriteriji i postupci priznavanja prethodno stečenih kvalifikacija i razdoblja studija u svrhu nastavka obrazovanja na Univerzitetu u Tuzli. Dodatno, Pravila studiranja Univerziteta u Tuzli u potpunosti je definisan postupak i rokovi prelaska studenata sa drugih javnih univerziteta, te način priznavanja položenih ispita na prethodno upisanom studijskom programu. Komisija je imala priliku uvjeriti se u dosljedno provođenje navedenog postupka priznavanja prethodnog učenja i perioda studija. Pored toga, Komisija je tokom posjete informisana da nije bilo slučajeva priznavanja neformalnog i informalnog učenja na drugom ciklusu studijskog programa Agronomija. Praćenje napredovanja studenata u toku studija odvija se putem redovnih izvještaja fakulteta o prolaznosti studenata, koje Prodekani za nastavu i studentska pitanja, putem Naučno-nastavnih vijeća, dostavljaju Senatu Univerziteta i Prorektoru za nastavu i studentska pitanja.

2.2.4.3. Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili.

Shodno Pravilima studiranja Univerziteta u Tuzli studentima se na javnoj promociji uručuju Diploma i dodatak diplome kao dopunska isprava o studiju sa svim potrebnim elementima za njihovo pravično vrednovanje i međunarodno priznavanje. Diplomom o završnom ciklusu studiranja potpisuju Rektor i Dekan Tehnološkog fakulteta.

Dodatkom diplome detaljnije se daju informacije o nivou, prirodi, sadržaju, sistemu i pravilima studiranja, te o postignutim rezultatima tokom studija.

Na zahtjev studenta izdaju se i druge isprave o studiju kojima se potvrđuje status studenta kao i drugi podaci o kojima se vodi službena evidencija. Studentska služba fakulteta vodi protokol o izdatim ispravama. Uvidom u arhivu studentske službe i slučajnim odabirom jednog studenta koji je završio Tehnološki fakultet Komisija se uvjerila u dosljedno provođenje definisanih procedura u vezi sa izdavanjem dokumenata o stečenim kvalifikacijama i efikasnosti vođenja službene evidencije.

Preporuke:

- *Određenim Pravilnikom ili Procedurom regulisati postupke priznavanja neformalnog i informalnog učenja u svrhu priznavanja prethodnog rada i kompetencija studenata..*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 5. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 4.

4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijedenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima.				X	PI
2.	Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju.				X	
3.	Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili.				X	

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.5. LJUDSKI POTENCIJALI

2.2.5.1. Broj i kompetentnost akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.

Komisija je kroz dokumentaciju i razgovore sa predstavnicima menadžmenta i akademskog osoblja utvrdila da postoji dovoljan broj kompetentnog nastavnog osoblja za realizaciju studijskog programa.

U realizaciji nastave drugog ciklusa studijskog programa Agronomija, u periodu od akademske 2019/2020. do 2023/24. godine angažovan je uglavnom vlastiti kadar Fakulteta, dok je u akademskoj 2020/21. godini u realizaciji nastave učestvovao jedan gostujući profesor.

Odnos broja studenta i nastavnika drugog ciklusa studija u periodu od akademske 2019/20. do 2023/24. je oscilirao, za akademsku 2023/24. godinu iznosi 24/10, tj. 2.4, dok je najviši bio u 2020/21. godini tj. 3.7.

2.2.5.2. Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.

Tehnološki fakultet redovno vrši analizu akademskog osoblja kroz popunjavanje indikatora, planova realizacije nastave, omjera broja stalno zaposlenih i spoljnih saradnika, omjer broja nastavnika i studenata i sl. Sve navedeno, kao i starosna, spolna struktura zaposlenih, **staž**, nalazi se u Izveštaju o radu dekana.

Mjere za poboljšanje stanja su sastavni dio indikatora kvaliteta, koji se donose jednom godišnje i Izveštaja dekana (jednom godišnje).

Uslovi i postupak za izbor u nastavna i saradnička zvanja na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli normirani su Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona, te Statutom Univerziteta, čime je propisano koje kvalifikacije nastavničko i saradničko osoblje mora imati.

Plan realizacije nastave, utvrđuje se na početku svake akademske godine na osnovu broja upisanih studenata u prvu i više godine studija. Prije donošenja plana realizacije nastave provodi se analiza postojećeg stanja i broja studenata u narednim akademskim godinama, na osnovu čega uže naučne oblasti iskazuju potrebe za angažovanjem nedostajućih nastavnika i saradnika. Prijedlog potrebe za nastavnim osobljem utvrđuje se na Naučno-nastavnom vijeću, a konačnu odluku o raspisivanju konkursa za izbor nastavnika i saradnika donosi Senat Univerziteta u Tuzli, uz dobijenu prethodnu saglasnost Vlade Tuzlanskog kantona.

Opterećenje nastavnika i saradnika regulisano je [Standardima i normativima](#). Angažman akademskog osoblja po predmetima se usvaja u okviru Plana realizacije nastave na Naučno-nastavnom vijeću (NNV) fakulteta, a nakon toga na Senatu. Prilikom kreiranja plana realizacije nastave, opterećenje nastavnika do osnovne norme (12 sati) se ostvaruje isključivo na predmetima I ciklusa studija, dok se opterećenje (ukoliko postoji potreba-broj nepokrivenih sati) do maksimalne norme (20 sati) može ostvariti na predmetima II i III ciklusa studija u skladu sa potrebama realizacije nastave u određenoj akademskoj godini.

Univerzitet u Tuzli ima definisanu politiku upravljanja ljudskim potencijalima, a koja je sastavni dio [Politike osiguranja kvaliteta](#) na Univerzitetu u Tuzli. Prema navedenom dokumentu na bazi utvrđivanja potreba poslova u radnim procesima, određuju se potrebne kompetencije svih zaposlenih (potrebno obrazovanje, obuka na poslu, stepen uvježbanosti, vještina i iskustvo). Komisija je utvrdila da iako normativni akt Univerziteta, na osnovu analize i ocjene kompetencija zaposlenih, predviđa organizaciju programa i planova obuke zaposlenih iz područja tehničkih znanja za informatičku tehnologiju, menadžmenta, marketinga, primjene standarda, zakona, propisa, procedura i uputstava za obavljanje radnih procesa, i iako ti dokumenti postoje, programi obuke se ne izvode. Komisiji su to potvrdili uposelnici univerziteta koji rade na poslovima informacionih tehnologija.

Izbor u nastavno-naučna zvanja na fakultetu vrši se u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju. Prijem u radni odnos i raspoređivanje zaposlenih obavljaju se u skladu sa [Zakonom o radu](#) i [Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona](#).

Uslovi za profesionalni razvoj zaposlenih definisani su aktima [Pravilnik o usavršavanju zaposlenika](#), koji je usvojio Upravni odbora Univerziteta 08.05.2001. godine i [Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o usavršavanju zaposlenika](#), usvojen od strane Upravnog odbora Univerziteta 09.10.2007. godine.

Uslovi i postupak za izbor u nastavna i saradnička zvanja na Univerzitetu u Tuzli su određeni [Zakonom o visokom obrazovanju](#) Tuzlanskog kantona i [Statutom](#) Univerziteta u Tuzli, koji propisuju uslove za izbor u naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja, uslove i kriterije

za izbor, pokazanu nastavničku sposobnost, relevantnost radova, način izbora akademskog osoblja i sl. Nastavnici se biraju u zvanje: docenta, vanrednog profesora i redovnog profesora, dok saradnici mogu biti izabrani u zvanje asistenta i višeg asistenta. Napredovanje u viša zvanja, za nastavnike i saradnike, obavlja se kroz jasno utvrđenu proceduru, unutar koje se vrši vrednovanje profesionalnog razvoja zaposlenika po kriterijima utvrđenim Statutom.

Univerzitet u Tuzli ima propisanu nomenklaturu [naučnih oblasti](#). Nastavniku koji je izabran u naučno-nastavno zvanje na jednoj užoj naučnoj oblasti, može se na njegov zahtjev, omogućiti izbor u više zvanje na drugoj srodnoj užoj naučnoj oblasti, ukoliko ispunjava uslove za izbor u više zvanje prema članu 248. [Statuta Univerziteta u Tuzli](#).

Opis poslova radnog mjesta nastavnika i saradnika u okviru 40-satne radne sedmice utvrđen je [Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta](#), Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona, [Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona](#) i [Statutom Univerziteta u Tuzli](#).

Komisija je provjerila dokumente i zakonsku dokumentaciju i kroz razgovor sa nastavnim osobljem se uvjerila da se procedure i zakoni poštuju.

2.2.5.3. Visokoškolska ustanova primjenjuje pravične i transparentne procese i procedure kod zapošljavanja i unapređenja zaposlenih. Procedure su utvrđene unaprijed, javno su dostupne i usklađene su sa važećim zakonskim propisima. Članovi u sastavu komisije za izbor u zvanje akademskog osoblja su kompetentni u datoj naučnoj/umjetničkoj oblasti (poljima i granama) u kojoj kandidat traži izbor u zvanje.

Zapošljavanje kadra u saradničkom zvanju se vrši na osnovu saglasnosti Vlade Tuzlanskog kantona kao osnivača Univerziteta u Tuzli. Na studijskom programu Agronomija je u periodu od 2020. do 2024. godine zaposlen jedan saradnik u saradničko zvanje „asistent“.

Zapošljavanje akademskog osoblja i izbor u zvanje bez zasnivanja radnog odnosa vrši se putem javnog konkursa koji se objavljuje na web stranici i u dnevnim novinama, a postupak izbora i zapošljavanja se vrši prema procedurama utvrđenim Statutom. Saglasnost za raspisivanje javnog konkursa daje Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona, a na osnovu Odluke Senata Univerziteta u Tuzli u kojoj su detaljno obrazloženi razlozi pokretanja procedure izbora sa ili bez zasnivanja radnog odnosa bazirani na potrebama u nastavnom procesu. Ovakvi konkursi se u pravilu objavljuju u februaru, za narednu akademsku godinu u skladu s projekcijama potreba u nastavnom procesu, ali i u toku akademske godine kada se za to ukaže potreba.

Prilikom provođenja konkursne procedure osigurava se pravična i transparentna procedura, s poštivanjem definisanih rokova i mogućnošću ulaganja žalbe po završenoj konkursnoj proceduri. [Članovi 255. do 258. Statuta JU Univerziteta u Tuzli \(prečišćeni tekst, od 2023. godine\)](#) propisuju postupak objave javnog konkursa, imenovanje komisije za izbor, pisanje Izveštaja, kriterije bodovanja i rokove.

Provođenje pravične i transparentne procedure zapošljavanja na Univerzitetu osigurano je raspisivanjem javnog ili internog konkursa objavljenog u dnevnom listu ili na web stranici Univerziteta. Zakonom o visokom obrazovanju regulisana je dinamika raspisivanja konkursa i provođenja konkursne i žalbene procedure, definisani rokovi žalbe, kao i kriteriji za odabir članova komisije za izbor u zvanje.

Komisija je utvrdila da se nastavno osoblje pridržava zakonske procedure, da se komisije za izbore biraju po kompetentnosti i da je obezbijedena transparentnost procesa upošljavanja i izbora u viša zvanja.

2.2.5.4. Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija.

U posljednjih pet godina nastavnici II ciklusa studijskog programa Agronomija su realizovali nekoliko naučnoistraživačkih projekata (*Prilog 17 (Obrazac COK-OB11-B-F/A)*)

Podaci o izdavačkoj djelatnosti i publiciranim naučnim radovima navedeni su u *Prilogu 19 (Obrazac COK-OB12-C-F/A)*, gdje je vidljiv pad broja objavljenih radova, a najveći broj objavljenih naučnih radova bio je u akademskoj 2020/21. godini.

2.2.5.5. Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.

Nakon razgovora sa predstavnicima administrativnog i pomoćnog osoblja, Komisija je utvrdila da ovo osoblje ne ide na obuke a ima želju i motivaciju za istu. Posao koji obavljaju, zahtijeva dodatne ali kontinuirane edukacije i to je neophodno planirati.

Primjedbe:

- *Iako se na predmetnom studijskom programu u kontinuitetu upisuje optimalan broj studenata zbog malog broja studenata na sva tri ciklusa preporučuje se menadžmentu Fakulteta preispitivanje opravdanosti izvođenja svih studijskih programa i njihovo eventualno spajanje.*
- *Potrebno je napraviti programe obuke i usavršavanja nenastavnog osoblja i uključiti ih u programe mobilnosti*
- *Nastavno osoblje se treba više angažovati u naučnom radu na projektima i na pisanju radova.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 6. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 5.

5. Ljudski potencijali		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Broj i kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.				X	ZI
2.	Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.				X	
3.	Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu , posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija.			X		
4.	Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.		X			

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.6. RESURSI I FINANSIRANJE

2.2.6.1. Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u

BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima.

Studentima II ciklusa studijskog programa Agronomija na raspolaganju su učionički i laboratorijski prostori Tehnološkog fakulteta, što je u skladu sa Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona. Komisija je potvrdila navedena saznanja kroz SEI, posjetu visokoškolskoj ustanovi, obilaskom laboratorija, biblioteke, računarske sale, i drugih vannastavnih prostorija kojima se obezbjeđuju osnovni standardi, sanitarnih, zdravstveno higijenskih i drugih prostornih uslova. Prema podacima iz Priloga 6 (Obrazac COK-OB1-SP), broj studenata upisanih na prvu godinu II ciklusa studija Agronomije akademske 2023/24. godine iznosio je 5, tako da je optimalna površina po studentu koja je propisana normativima Tuzlanskog kantona za tehničke nauke je iznad optimalnih 10 m² po studentu.

Tokom posjete i kroz razgovore Komisija je došla do saznanja da je realizacija planiranih nabavki je usporena zbog složenih procedura. Od strane nastavnog osoblja na polju naučno istraživačkog rada ista se djelimično neformalno rješava kroz saradnju sa drugim ustanovama, kroz projekte.

2.2.6.2. Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta.

Pored prostorija za izvođenje nastave (učionica), studenti koriste i laboratorije za istraživanja i izradu završnog rada. Laboratorije su adekvatno opremljene uređajima i aparatima i svaka laboratorija ima po jednog zaposlenog laboranta/višeg laboranta. Obzirom na da je studijski program Agronomije jedan od novijih studijskih programa na Tehnološkom fakultetu, prilikom obilaska Komisija je utvrdila da bi laboratorijsku opremu trebalo modernizirati, i prilagoditi naučno istraživačkim potrebama studenata II ciklusa. Studenti studijskog programa Agronomija osim prostorija na Fakultetu, koriste i parcelu na Kampusu Univerziteta u Tuzli, gdje se nalazi plastenik, zasad jabučastog, koštičavog i bobičastog voća, za izvođenje praktičnog dijela nastave.

Literatura koja je navedena u silabusima je dostupna studentima u biblioteci čemu je doprinijela i posjeta inspekcije koja je uvidom u silabuse i bibliotečke resurse ubrzala ažuriranje silabusa i literature, kako je navedeno u SEI-u, a i potvrđeno Komisiji prilikom obilaska prostorija biblioteke.

2.2.6.3. Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu, i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.

Studentima II ciklusa studijskog programa Agronomija, kao i studentima I ciklusa studija na raspolaganju su svi resursi biblioteke Tehnološkog fakulteta. Broj dostupnih naučnih baza podataka trenutno je 10. Zastarjelost bibliotečkog fonda se rješava kroz plansku nabavku, ali i kroz saradnju sa drugim univerzitetima, projekte, te putem pristupa jedinstvenom bibliotečko-informacionom COBISS sistemu BiH. Biblioteka Tehnološkog fakulteta je punopravna članica COBISS.Net mreže. Visokoobrazovana uposlenica biblioteke je članovima Komisije demonstrirala prilikom posjete pristup COBISS sistemu i pretraživanje naučne baze. Studentima II ciklusa, kao i drugim studentima su na raspolaganju 4 računara, kao i Wi-Fi signal.

Doktorske disertacije pohranjuju se u elektronski repozitorij, dok za završne radove prvog i drugog ciklusa repozitorij nije uspostavljen.

2.2.6.4. Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost.

Univerzitet u Tuzli, godišnjim Finansijskim planom i Planom nabavki, planira finansijska sredstva za obnovu učionica, laboratorija, nabavku laboratorijske i računarske opreme i sl., kao i unapređenje iste. Dostupnim informacijama iz SEI, posjetom visokoškolskoj ustanovi, kroz razgovor Komisiji je potvrđena usporena i složena procedura nabavke koju nastavno osoblje prevazilazi saradnjom, projektima, ličnim angažmanom.

Tehnološki fakultet ima potpisane sporazume o saradnji s drugim Univerzitetima, institucijama i istraživačkim centrima u Bosni i Hercegovini

2.2.6.5. Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa.

Tehnološki fakultet ima 39 potpisanih sporazuma (ugovora) o saradnji. Potpisanim sporazumima studentima II ciklusa studijskog programa Agronomija omogućena je realizacija zajedničkih naučnoistraživačkih projekata u srodnim privrednim subjektima, fakultetima i dr.

Značajni ugovori za studijski program Agronomije su svakako sa „Agromediteranskim zavodom“ Mostar, „Poljoprivredni zavod“ Tuzla, „Plant“ Tuzla, „Voćni rasadnik“ Srebrenik i drugi, jer se omogućuje korištenje dodatnih srodnih resursa za studente.

Saradnja se realizuje i kroz međunarodne programe poput ERASMUS+ i MEVLANA, kao i bilateralne sporazume sa univerzitetima i institucijama u zemlji i inostranstvu (saradnja-bilateralni-sporazumi). Na osnovu dostupnih informacija, kroz samoevaluacijski izvještaj, posjetu i razgovor Komisija je došla do saznanja da bi se za studente II ciklusa studijskog programa Agronomije, trebalo proširiti, unaprijediti saradnju sa potpisnicima sporazuma o saradnji, zbog specifičnosti studijskog programa i njegovog nedavnog ustanovljavanja na Fakultetu.

Komentari:

- *Nisu odvojeni podaci o planiranim i realizovanim ulaganjima u laboratorijsku opremu i nastavne resurse za studijski program Agronomija II ciklus*
- *Realizacija planiranih nabavki i ulaganja u resurse je usporena zbog složenih procedura, što može negativno uticati na modernizaciju laboratorijske opreme*
- *Laboratorijska oprema je funkcionalna, ali je uočena potreba za ubrzanom modernizacijom i dopunom opreme kako bi se osigurao naučno istraživački rad za studijski program Agronomije, jer je jedan od novijih studijskih programa*
- *Elektronski repozitorij završnih radova prvog i drugog ciklusa još uvijek nije uspostavljen, što ograničava transparentnost studentskih radova*
- *Broj računara dostupnih u bibliotečkom prostoru (4) je ograničen u odnosu na potrebe studenata, naročito imajući u vidu značaj samostalnog rada i istraživanja u područjima agronomije.*

Preporuke:

- *Preporučuje se razdvajanje planiranja i praćenja ulaganja u resurse po studijskim programima, uz definisanje prioriteta ulaganja za studijski program Agronomija II ciklus*

- *Potrebno je ubrzati proces modernizacije laboratorijske opreme, posebno za potrebe naučno istraživačkog rada i stručnih vježbi iz oblasti agronomije*
- *Predlaže se sistematsko praćenje iskorištenosti laboratorijskih resursa i poljoprivrednih površina na Kampusu (plastenik i zasadi), te njihovo plansko uključivanje u nastavne i istraživačke aktivnosti studenata.*
- *Preporučuje se uspostavljanje elektronskog repozitorija završnih radova za studijski program Agronomija (I i II ciklus)*
- *Nastaviti i dodatno razvijati saradnju sa relevantnim poljoprivrednim institucijama i privrednim subjektima kroz formalizovane modele istraživanja i terenske nastave*
- *Razmotriti mogućnost postupnog povećanja broja računara i radnih mjesta u bibliotečkom prostoru*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 7. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 6.

6. Resursi i finansiranje		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima.				x	ZI
2.	Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/ predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/ uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta.			x		
3.	Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.			x		
4.	Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost.				x	
5.	Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa.				x	

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.7. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA O STUDIJSKIM PROGRAMIMA

2.2.7.1. Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa.

U cilju prikupljanja i obrade informacija o uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti studenata, ranije korišteni softver „Studentska služba“ zamijenjen je savremenijom eUniversity platformom, koja ima vlastitu bazu podataka i omogućava centralizirano upravljanje svim relevantnim informacijama vezanim za studijski proces.

Kroz razgovor prilikom posjete visokoškolskoj ustanovi, Komisija je potvrdila da pristup ovim podacima i analizama imaju studentska služba VŠU i administratori na nivou organizacione jedinice, dok je ostalim korisnicima omogućen pristup isključivo podacima relevantnim za njihove nadležnosti. Izlazne informacije prikupljanja i obrade ovih informacija bi trebali biti ulazi, odnosno osnov za unaprijeđenja kvaliteta. U tom kontestu bi redovno preispitivanje nadležnosti za pristup informacijama moglo unaprijediti sistem upravljanja kvalitetom. Ovo je posebno značajno za novije studijske programe Agronomije.

Komisija je tokom posjete visokoškolskoj ustanovi izvršila uvid u funkcionalnost informacionog sistema i konstatovala da se isti koristi za praćenje studijskog procesa i unapređenje kvaliteta studijskog programa, uz uočenu potrebu za njegovim daljnjim tehničkim razvojem i proširenjem analitičkih mogućnosti.

2.2.7.2 Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.

Komisija je potvrdila navedeno u SEI da postoji baza podataka nastavnog osoblja na nivou Univerziteta i da uključuje i podatke o naučno-nastavnom zvanju, angažmanu po predmetima, objavljenim naučnim radovima i publicističkim aktivnostima. Prikupljaju se i obrađuju podaci o polnoj i starosnoj strukturi zaposlenih, koji su važni za statističku obradu i planiranje kadrovske politike Univerziteta.

Sve aktivnosti obrade podataka vrše se u skladu sa relevantnim zakonskim propisima i internim aktima Univerziteta, uz poštovanje načela zaštite ličnih podataka i privatnosti zaposlenih. Podaci o zaposlenim vode se u administrativnim dosjeima za svakog zaposlenika. Anketiranje osoblja od strane studenata je prisutno, ali je informiranost studenata o istom, u razgovoru sa studentima nepotpuna, u smislu da nisu detaljno informirani o načinima, i sadržaju anketnih obrazaca.

Komentari:

- Nije jasno kako se prikupljeni podaci (uspješnost, prolaznost, zapošljivost) sistematski koriste za konkretna unapređenja studijskog programa.
- Studenti nisu dovoljno informirani o procesu i sadržaju anketiranja nastavnog osoblja, što može uticati na validnost prikupljenih podataka.
- Nije jasno definisano na koji način su povratne informacije dostupne studentima o rezultatima evaluacija

Preporuke:

- Sistemski koristiti prikupljene podatke za unapređenje studijskog programa.
- Unaprijediti analitičku funkciju informacionog sistema za potrebe upravljanja kvalitetom.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 8. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 7.

7. Upravljanje informacijama o studijskim programima		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa.				x	PI
2.	Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.				x	

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.8. INFORMISANJE JAVNOSTI O STUDIJSKIM PROGRAMIMA

2.2.8.1. Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku .

Tehnološki fakultet informiše javnost o svim bitnim aspektima svog djelovanja putem web stranice, promotivnih materijala i medija što se odnosi i na II ciklus studija Agronomije. Fakultet objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim studijskim programima koje nudi i aktivnostima koje se provode u sklopu realizacije nastavnih aktivnosti (posjete studenata kompanijama, razgovori sa predstavnicima privrede, stručna predavanja, seminari i sl.). CV akademskog osoblja koje je angažovano na studijskom programu su dostavljeni u prilogu SEI i dostupni su na web stranici (www.tf.untz.ba). Uvidom u dostupne biografije zaposlenih utvrđeno je da nisu stilski usaglašene.

Internetska stranica je pregledna, informacije su jasne, tačne, objektivne, aktuelne i lako dostupne. Na internet stranici je detaljno predstavljena institucija, njen status, rad, misija, vizija i ciljevi, te se objavljuju informacije o aktuelnostima i događanjima na svim nivoima. Na stranici su dostupne sve relevantne informacije (projekti, konferencije, posjete, bitne informacije o studijskim programima, silabus predmeta, ostali dokumenti, postupak upisa za buduće studente, aktivnosti "Dana otvorenih vrata" i sl.) i redovno se ažuriraju. Opšte informacije su podijeljene i na stranici Univerziteta. Informisanje javnosti vrše samo ovlaštena lica nakon potvrde osoblja ili dekana. Promocija studijskih programa po srednjim školama je aktivnost koja se redovno vrši tokom svake školske godine s ciljem informisanja učenika završnih razreda srednje škole o svim aspektima studijskih programa koje Fakultet nudi.

Primjedbe:

- *Dostupne biografije zaposlenih nastavnika nisu usklađene u pogledu forme.*
- *Određeni podaci na web stranici su dostupni samo na lokalnom jeziku što onemogućava pristup studentima sa stranog govornog područja.*

Preporuke:

- *Izvršiti ažuriranje i ujednačavanje dostupnih CV akademskog osoblja.*
- *Povećati broj informacija na engleskom jeziku kako bi studijski programi bili pristupačniji studentima sa drugih govornih područja.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 9. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 8.

8. Informiranje javnosti o studijskim programima		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50 % od ukupnih informacija je na engleskom jeziku.			x		ZI

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.9. KONTINUIRANO PRAĆENJE, PERIODIČNA EVALUACIJA I REVIZIJA PROGRAMA

2.2.9.1 Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana.

Uspostavljene su i provode se sve procedure. Međutim, prema riječima kolega koji su prisustvovali sastancima s Komisijom, nedovoljan je službeni odaziv privrednih subjekata pa se dio potrebnih informacija prikuplja u neslužbenim i osobnim kontaktima s poznanicima iz privrede.

[Smjernice za izradu i usklađivanje studijskih programa](#) i [Procedure donošenja novih i usklađivanje postojećih studijskih programa](#) (Senat, 12.04.2023.) objavljene su na web stranici Univerziteta. Usklađivanje dopušta izmjene i dopune studijskih programa do 20% pod uvjetom da se ne mijenjaju bitno studijski program, završne kompetencije i izlazne kvalifikacije.

2.2.9.2. Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.

Aktualni postupak akreditacije studijskog programa u sklopu klastera provodi se prvi put za studijski program Agronomija II. stupanj.

Tehnološki fakultet po propisanim procedurama provodi redovite godišnje izmjene i dopune (zadnja je provedena 2023./24. akademske godine, „Prilog7 cok ob2 juni 2022“). Svake četiri godine provode se obvezna ažuriranja studijskog programa.

Glavni razlozi za izmjene studijskog programa rezultat su praćenja broja upisanih studenata, realizacije nastave, prolaznosti, anketiranja studenata i komunikacije sa privrednim subjektima. Reviziju postojećeg studijskog programa provode izvođači nastave pod nadzorom Odbora za kvalitetu i Uprave Fakulteta.

Praćenje realizacije studijskih programa i nastavnih aktivnosti vrši se vođenjem izvještaja o održanoj nastavi koji svaki nastavnik/saradnik ima obavezu predati na kraju mjeseca. Prodekan za nastavu prikuplja izvještaje o održanoj nastavi i kompletirane tablice dostavlja univerzitetskom Uredu za nastavu. Anketiranje svih sudionika u izvođenju studijskog programa provodi se redovito. U priložima Samoevaluacijskom izvještaju dostavljeni su podaci o svim anketama koje su provedene nakon prethodnog akreditacijskog ciklusa. Iz Samoevaluacijskog izvještaja i razgovora s ciljanim grupama sugovornika nije jasno koje su mjere provedene u cilju povećanja prolaznosti.

Komisija je detektirala izostanak reakcije Uprave Fakulteta na neke od primjedbi anketiranih zaposlenika. U razgovoru s ciljanim grupama sugovornika Komisija je informirana da su takvi odgovori vjerovatno zbog nerazumijevanja teksta pitanja od strane anketiranih zaposlenika i svrhe prikupljenih odgovora.

Radi kvalitetnijeg upravljanja studijskim programom osnovana je Alumni asocijacija bivših studenata. U razgovoru s predstavnicima alumnija i privrede potvrđeno je da Fakultet razvija svoje studijske programe uz djelimično učešće i povremene konsultacije sa zainteresovanim stranama.

2.2.9.3 Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat

stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomiranih studenata i sl.

Brojne međunarodne aktivnosti realizirane su u prethodnim godinama. Njihovo provođenje snažno je potpomognuto radom [Ureda za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju Univerziteta u Tuzli](#). Prikupljaju se podaci o dolaznim i odlaznim mobilnostima, akademskom osoblju na razmjeni i svi ostali prateći podaci. Redovito se prati i analizira napredak studenata i akademskog osoblja koji su u razmjeni u drugim zemljama. Iako postoje procedure praćenja i evaluacije internacionalizacije, nema dokumentiranih pokazatelja da se ovi podaci koriste za unapređenje. Sva iskustva se prenose usmeno i kao takva služe poboljšanjima studijskog programa.

2.2.9.4 Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.

Anketiranje akademskog osoblja i studenata provodi se redovito ali u njemu ne sudjeluje veliki broj osoba iz ciljanih skupina. Zadnje dvije ankete provedene su elektroničkim putem uz podršku Studentske referade i informatičke službe Univerziteta u Tuzli.

Informacije o trenutnom stanju i mogućim smjerovima provođenja izmjena ne analiziraju se detaljno i ne uključuju u potpunosti u akcijske planove. Sadržaj ankete za uposlenike ima za cilj dati uvid u zadovoljstvo radnim mjestom, uslovima rada, ličnom pozicijom, odnosom institucije prema zaposlenicima, radnim obavezama i međuljudskim odnosima. Anketiranjem studenata prikupljaju se informacije o zadovoljstvu izvođenjem nastave i procjeni kvaliteta nastave.

Rezultati anketiranja uposlenog osoblja pokazuju mogućnosti za poboljšanje u području sigurnosti na radu te priznanja za individualni i timski rad.

Komentari:

- *Redovite godišnje i četvorogodišnje izmjene studijskog programa provode se s malim brojem službenih povratnih informacija i prijedloga iz privrede.*
- *Informacije su uglavnom iz privatne komunikacije i ne pokrivaju cijelokupni segment privrede iz područja Prehrambene tehnologije.*
- *Novi sadržaji uglavnom se dodjeljuju postojećim nastavnim predmetima i izvođačima nastave. Ova praksa je posebno nepovoljna za asistente koji izvode laboratorijski dio nastave ili sudjeluju u izvođenju na 20-ak nastavnih predmeta jer vjerovatno ne omogućuje kvalitetno implementiranje novih sadržaja niti stjecanje očekivanih vještina i kompetencija.*
- *Povratne informacije iz provedenih anketa nisu u potpunosti analizirane niti su na temelju svih provedene korektivne aktivnosti.*
- *Nedostatak službenih izvještaja samih korisnika dolaznih i odlaznih mobilnosti onemogućuju kvalitetniju evaluaciju mobilnosti i kvalitetnije izmjene studijskog programa i sadržaja koje korisnici mobilnosti konzumiraju. Ne postoje dokazi niti informacije o mobilnosti administrativnog osoblja.*
- *Rezultati anketiranja uposlenika nisu detaljno analizirani niti su na temelju analize planirane aktivnosti ugrađene u akcijski plan za naredni period.*

Preporuke:

- *Pojačati angažman Fakulteta u prikupljanju informacija iz privrede, koje bi omogućile kvalitetnije izmjene studijskog programa i proširile područje zapošljivosti kvalitetnih kandidata s diplomom.*

- Stvoriti na Fakultetu predispozicije za uvođenje novih sadržaja i novih predavača iz područja predloženih od strane privrednih subjekata.
- Radi kvalitetnije primjene izmjena i dopuna studijskog programa i postizanje očekivanih rezultata preporučuje se iznaći načine da asistenti rade u užem području nastave. To bi im omogućilo kvalitetnije i intenzivnije usavršavanje u odabranom području teme doktorata. Posebno je važno usmjeriti njihov znanstveni i stručni rad prema planiranim revizijama studijskog programa.
- Rezultate provedenih anketa potrebno je detaljno analizirati. Izradu plana aktivnosti potrebno je uz postojeće elemente temeljiti i na analizama rezultata provedenih anketa. Posebno u onom dijelu gdje su ocjene niže od objektivno mogućih.
- Potrebno je isplanirati i osigurati mobilnost administrativnog osoblja radi usvajanja novih vještina i ideja te radi podizanja kvalitete administriranja studijskog programa.
- Nakon analize rezultata provedenih anketa potrebno je planirati aktivnosti za moguća poboljšanja i ugraditi ih u Akcioni plan. Nakon njihove provedbe potrebno je ključnim indikatorima popunjavati tablice iz segmenta osiguranja kvalitete.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 10. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 9.

9. Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana.				X	PI
2.	Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.			X		
3.	Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomirani studenata i sl.				X	
4.	Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.				X	

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

2.2.10. MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA

2.2.10.1 Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva.

Na Tehnološkom fakultetu postoje jasne i već ustaljene procedure za promociju i unapređenje mobilnosti akademskog osoblja i studenata. Ostvareni su brojni kontakti sa visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inostranstva radi učešća u zajedničkim projektima i za očekivati je pripremu i prijavu zajedničkih naučnoistraživačkih projekata.

U proteklih 5 godina akademsko osoblje studijskog programa Agronomija je realizovalo od dva do osam naučnoistraživačkih projekata godišnje (Prilog 17 cok ob 11 juni 2022).

Nisu navedene informacije o povezanosti pripreme i prijave projekata s dolaznom ili odlaznom međunarodnom mobilnosti.

U razgovoru sa studentima i suradnicima Komisija je informirana da su realizirane mobilnosti bile povezane s naučnoistraživačkim projektima koji se provode na Tehnološkom fakultetu.

2.2.10.2 Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni.

Gostujući student iz zemlje i inostranstva upisuje dijelove studijskog programa u skladu sa ugovorom između Univerziteta i visokoškolske ustanove. Boravak gostujućeg studenta, prava, aktivnosti, obaveze i rezultati gostujućeg studenta uređuju se na razini Univerziteta (kao i za ostale studijske programe) i evidentiraju se u indeksu kojeg izdaje Univerzitet. Dokazuju se uvjerenjem o položenim ispitima. Studentska službe Tehnološkog fakulteta vodi evidenciju o gostujućim studentima, a univezitetski Ured za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju vodi zbirnu evidenciju o svim gostujućim studentima. Ured za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju vodi evidenciju o mobilnosti akademskog osoblja i studenata i dostavlja Senatu godišnji izvještaj koji uključuje i rezultate SWOT analize sa preporukama za unapređenje.

U prilogu SEI dostavljena je lista mobilnosti čiji je sadržaj isti za nastavnike I i II ciklusa studija iz čega se ne može zaključiti na kojem su ciklusu studija provedene mobilnosti i na kojem su ciklusu studija bile izvršavane obveze dolaznih i odlaznih nastavnika i suradnika. Iz razgovora sa zaposlenicom univerzitetskog Ureda za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju, akademskim osobljem i studentima Komisija je dobila i usmenu potvrdu informacije da je bilo dolaznih i odlaznih mobilnosti na II ciklusu studija Agronomija.

Iako su u tablici (*Prilog 30* *cok ob 4 juni 2022*) navedene mogućnosti korištenja programa ERASMUS, CEEPUS, MEVLANA i 'Ostale mobilnosti' samo su dva studenta I i II ciklusa studija Agronomija u prethodnim godinama evidentirana kao korisnici ovih mogućnosti, a niti jedan uposlenik iz administracije i IT sektora.

Broj nastavnika koji su iskoristili ove mogućnosti u prethodnim godinama je zadovoljavajući, a posebno 2022./23. (13 nastavnika) i 2023./24. (12 nastavnika). Bilo je u pet godina i sedam dolaznih mobilnosti iz redova nastavnog osoblja. Administrativno osoblje nije sudjelovalo u programima mobilnosti iako su u razgovoru s Komisijom izrazili želju za usavršavanjem i prikupljanjem korisnih informacija i savjeta na inostranim institucijama.

Podaci o studentima razlikuju se na sva četiri studija iz klastera studijskih programa koji su uključeni u ovaj postupak akreditacije, ali su podaci o mobilnosti nastavnika i administrativnog osoblja jednaki. Obzirom da nisu navedena imena u tablicama, nejasno je jesu li nastavnici koji su sudjelovali u mobilnosti uključeni u izvođenje nastave na sva četiri studija ili su podaci u tablici sumirani i korišteni za sve studijske programe. Komisija je učinila propust te nije provjerila ovu informaciju tokom posjete.

Stručnu i administrativnu podršku odlaznim i dolaznim studentima na Fakultetu vrši ECTS koordinator. Informiranje i sve prateće aktivnosti za ostvarivanje međunarodnih mobilnosti provode se uz veliku i nesebičnu pomoć zaposlenice Ureda za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju. Svi korisnici mobilnosti s kojima je Komisija imala priliku razgovarati veoma su zadovoljni radom Ureda i podrškom koju dobivaju. Komisija je stekla dojam da je zaposlenica Ureda izuzetno profesionalna i posvećena svojim zaduženjima, a podršku po potrebi pruža i izvan radnog vremena.

Poglavljem II [Pravilnika o međunarodnoj mobilnosti](#) regulisana je mobilnost odlaznih i dolaznih studenata kao i mehanizmi priznavanja vremena, ocjena i ECTS bodova. Navedeni postupci se posebno uređuju Ugovorom o učenju i ugovorom o stručnoj praksi. Tokom posjete Fakultetu i razgovora sa predstavnicom Ureda, te uvida u dokumentaciju Komisija se

uvjerila u provođenje uspostavljenih mehanizama razmjene studenata u programima mobilnosti u kojima Univerzitet trenutno učestvuje ([ERASMUS+](#), [MEVLANA](#), [CEEPUS](#), bilateralna razmjena i dr.).

2.2.10.3 Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izveštaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje.

Senat Univerziteta je 31.08.2018. godine usvojio [Strategiju internacionalizacije](#). Predviđena je Internacionalizacija nauke (Strategija, poglavlje A2.) i poticanje zajedničke prijave projekata s inostranim institucijama. Iako se ova aktivnost pojavljuje u službenim aktima Univerziteta i Tehnološkog fakulteta u Tuzli, na II ciklusu studija Agronomija nema dokaza da je u periodu 2019.-2024. bilo prijavljenih zajedničkih projekata u sklopu međunarodnih suradnji ostvarenih kroz dolazne i odlazne mobilnosti.

Komentari:

- *Komisija nije prikupila informacije s kojim su vanjskim institucijama dolazne i odlazne mobilnosti povezane kroz zajedničke prijave i učešća na naučnoistraživačkim projektima.*
- *Tablica o mobilnosti nastavnika sadrži na sva četiri studijska programa jednake podatke za mobilnost nastavnika.*
- *Nejasno je tko preuzima obveze podrške studentu i akademskom osoblju za vrijeme dolazne mobilnosti, izvan radnog vremena i neradnim danima. U svakodnevnoj praksi tu ulogu preuzima na sebe zaposlenica Ureda za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju.*

Preporuke:

- *Preporučuje se Tehnološkom fakultetu da trajno potiče i provodi zajedničke prijave naučnoistraživačkih projekata s inostranim institucijama i institucijama s drugih univerziteta u BiH.*
- *Preporučuje se dolazne i odlazne mobilnosti koristiti i za pripremu i zajedničke prijave naučnoistraživačkih projekata.*
- *U prilogima je potrebno zasebno prikazivati podatke za svaki studijski program ili napisati u napomeni da su podaci jednaki ili zbirno prikazani za sve studijske programe.*
- *Bilo bi dobro na univerzitetskoj razini i službeno imenovati nekoliko zaposlenika u grupu za podršku stranim studentima, nastavnicima, suradnicima i administrativnom osoblju, za slučaj da sadašnja zaposlenica Ureda za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju ne bude dostupna.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

- potpuno ispunjen znatno ispunjen djelimično ispunjen neispunjen

Tabela 11. Detaljnija ocjena ispunjenosti kriterija 10.

10. Mobilnost akademskog osoblja i studenata		OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA				
		NE	DI	ZI	PI	FO
1.	Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva.			X		ZI
2.	Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim				X	

	visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni.					
3.	Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izveštaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje.				X	

Legenda:

NE-NEISPUNJEN, DI-DJELIMIČNO ISPUNJEN, ZI-ZNATNO ISPUNJEN, PI-POTPUNO ISPUNJEN, FO-FINALNA OCJENA

3. Mišljenje o ishodu akreditacije

Na osnovu samoevaluacijskog izvještaja za studijski program Agronomija – II ciklus u okviru klsterske akreditacije studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli i informacija koje je Komisija prikupila i analizirala tokom posete instituciji utvrđeno je da studijski program potpuno ispunjava 6 od 10 kriterija za akreditaciju, a znatnu ispunjenost ima 4 od 10 kriterija za akreditaciju. (Tabela 12)

Tabela 12. Pojedinačne ocjene ispunjenosti kriterija za akreditaciju studijskog programa

R. br.	Kriterij	Neispunjen	Djelimično ispunjen	Znatno ispunjen	Potpuno ispunjen	Napomena
1.	Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa			X		
2.	Kreiranje i usvajanje studijskih programa				X	
3.	Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta				X	
4.	Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje				X	
5.	Ljudski potencijali			X		
6.	Resursi i finansiranje			X		
7.	Upravljanje informacijama o studijskim programima				X	
8.	Informiranje javnosti o studijskim programima			X		
9.	Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa				X	
10.	Mobilnost akademskog osoblja i studenata				X	

S obzirom da je većina definisanih kriterija za akreditaciju studijskih programa I i II ciklusa u Bosni i Hercegovini potpuno ispunjena, članovi Komisije daju pozitivno mišljenje, te predlažu da se studijski program Agronomija – II Ciklus, Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli akreditira.

Shodno tome, Komisija preporučuje Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine izdavanje Preporuke za akreditaciju studijskog programa Agronomija – II Ciklus, Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli, a u skladu s tom preporukom, Ministarstvu obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona izdavanje Rješenja o akreditaciji na pet godina.

Članovi Komisije:

Prof.dr. Enisa Omanović-Miklićanin
stručnjak iz reda akademske zajednice BiH,
predsjednik

Prof.dr. Damir Magdić
međunarodni stručnjak, član

Amira Brkić, dipl. ing.
stručnjak iz reda privrede i prakse, član

Danijela Rajić, dipl. ing.
stručnjak iz reda studenata, član

Darijela Rajić

4. Prilozi

- 4.1. Dnevni red za pripremni sastanak
- 4.2. Finalna Agenda posjete
- 4.3. Liste učesnika
- 4.4. Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma

4.1. Dnevni red pripremnog sastanka

Vrsta obuke:	Pripremnii sastanak
Mjesto održavanja:	Hotel Royal, Bosne Srebrene 105/a, 75000, Tuzla
Datum održavanja:	29.10.2025.godine, srijeda u 18:00 sati
Učesnici:	Imenovana Komisija stručnjaka za klstersku akreditaciju četiri studijska programa na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli, g. Sanela Pašić-Delahmetović, stručna savjetnica za nauku i visoko obrazovanje (predstavica Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta) i g. Alisa Memić, pomoćnica Ministra za visoko obrazovanje i nauku (predstavica Ministarstva obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona).

10'	Uvodni dio (dobrodošlica, predstavljanje učesnika i prikaz dnevnog reda)
10'	Sistem visokog obrazovanja u BiH
10'	Eksterna evaluacija u BiH/akreditacija/svrha/učesnici u procesu, njihove uloge i odgovornosti
15'	Zakonski okvir u Tuzlanskom kantonu/rokovi/obaveze/ishodi/praćenje (NOV)
15'	Kriterijumi – ocjena / mišljenje o ishodu akreditacije
10'	<i>Pauza za kafu</i>
20'	Savjetovanje kako da se obavi efektivna posjeta visokoškolskoj ustanovi i etičko ponašanje / savjeti za pisanje kvalitetnog izvještaja
30'	Vrijeme predviđeno za eventualnu diskusiju o prezentovanom
Nije vremenski ograničeno	Interni sastanak komisije stručnjaka i priprema posjete visokoškolskoj ustanovi <i>U ovom dijelu, učestvuje samo Komisija stručnjaka</i>

4.2. Agenda posjete

Agencija za razvoj visokog obrazovanja
i osiguranje kvaliteta

AGENDA POSJETE – Akreditacija
Komisija za klstersku akreditacije studijskih programa
prvog i drugog ciklusa studija
Tehnološkog fakulteta Univerziteta u Tuzli

Datum: 30. i 31.10.2025. godine

Komisija stručnjaka:

1. Enisa Omanović-Miklićanin, predsjednik, predstavnik akademske zajednice BiH
2. Damir Magdić, međunarodni stručnjak
3. Amira Brkić, predstavnik privrede i prakse
4. Danijela Rajić, student

1. DAN POSJETE: 30.10.2025 GODINE

Vrijeme	Aktivnost	Učesnici (ime, prezime, funkcija/ radno mjesto)	Napomena/prostorija za provođenje aktivnosti
10:00-11:00	Sastanak Komisije sa menadžmentom visokoškolske ustanove i organizacione/ih jedinice/a kojoj pripadaju studijski programi (rektor, dekan, generalni sekretar)	Damir Zenunović, prorektor Sead Čatić, dekan Admir Selesković, generalni sekretar	Sala za sjednice
11:00-11:10	Pauza za kafu i interne konsultacije članova Komisije		Komisija stručnjaka odvojeno
11:10-12:00	Sastanak sa timom za samoevaluaciju studijskih programa	Članovi Komisije za provođenje samoevaluacije studijskih programa: Tijana Brčina, vanredni profesor, Besim Salkić, vanredni profesor, Amela Kusur, MA, asistent Sedina Hodžić, MA, asistent, Erdin Karijašević, laborant, Alisa Mašić, student.	Sala za sjednice
12:00-12:10	Pauza za kafu i interne konsultacije članova Komisije		Komisija stručnjaka odvojeno
12:15-13:00	Sastanak sa akademskim osobljem studijskog/ih programa	Predstavnici akademskog osoblja SP I ciklusa studija (po 2 predstavnika po SP=6 učesnika): Dr.sc.Emir Imširović, vanr.prof. Agronomija Dr.sc.Amir Hasić, vanr.prof. Agronomija Dr.sc.Dijana Miličević, red.prof. Prehrambena tehnologija Dr.sc.Amra Odobašić, red.prof. Prehrambena tehnologija Predstavnici akademskog osoblja SP II ciklusa studija (po 2 predstavnika po SP=6 učesnika): Dr.sc.Amel Selimović, vanr.prof. Prehrambena tehnologija Dr.sc.Milica Vilušić, Prehrambena tehnologija red.prof. Dr.sc.Amir Zenunović, vanr.prof Agronomija Dr.sc.Husejin Keran, red.prof. Agronomija	Sala za sjednice

13:00-14:00	Pauza za ručak		Komisija stručnjaka odvojeno
14:00-14:45	Sastanak sa asistentima i mladim istraživačima na projektima	Amela Kusur, MA, asistent, Prehrambena tehnologija Sedina Hodžić, MA, asistent, Agronomija Edina Ibrić, MA, asistent, Edina Srabović, MA, viši asistent, Agronomija Šejla Mešanović, bachelor inženjer hemijskog inženjerstva i tehnologije, asistent,	Sala za sjednice
14:50-15:00	Pauza za kafu i interne konsultacije članova Komisije		Komisija stručnjaka odvojeno
15:00-15:45	Sastanak sa administracijom (pravni i finansijski sektor), studentskom službom i internacionalnim uredom organizacione jedinice kojoj pripadaju studijski programi	Amra Salihbegović, pomoćnik generalnog sekretara Mirsad Goletić, šef studentske službe Admir Muharemović, referent za plan i analizu Mirha Mujkanović, Ured za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju	Sala za sjednice
15:45-16:30	Sastanak sa IT i administrativno-tehničkim osobljem organizacione jedinice kojoj pripadaju studijski programi	Admir Bečić, administrator kvaliteta fakulteta Mirza Suljić, sistem inženjer Jasmin Aličić, mrežni administrator	Sala za sjednice
Komisija nastavlja samostalan rad na ustanovi ili u hotelu. Sumira nalaze, odgovore, razmatra da li ima dovoljno dokaza za nalaze o ispunjenosti kriterija; utvrđuje da li je eventualno potrebna dodatna dokumentacija, priprema se za drugi dan posjete.			

2. DAN POSJETE: 31.10.2025. GODINE

Vrijeme	Aktivnost	Učesnici (ime, prezime, funkcija/ radno mjesto)	Napomena/prostorija za provođenje aktivnosti
09:00-09:45	Sastanak sa predstavnicima studenata prvog ciklusa studija	Tarik Dozić, Agronomija IV godina Ajša Bećirović, Agronomija IV godina Emir Hajdarević, Prehrambena tehnologija IV godina Melisa Muminović, Prehrambena tehnologija IV godina	Sala za sjednice
09:45-11:00	Obilazak prostorija koje koriste studijski programi u klasteru	Obilazak Fakulteta - relacija: Interba, Lab 3, Lab 5, amfiteatar A1, Lab 15, Biblioteka, Lab 201,	
11:00-11:15	Pauza za kafu i interne konsultacije članova Komisije		Komisija stručnjaka odvojeno
11:15-12:00	Sastanak sa predstavnicima studenata drugog ciklusa studija	Jasmina Bajrić, Agronomija Selma Alemić, Agronomija Mirha Bojić, Prehrambena tehnologija Zerina Halilović, Prehrambena tehnologija	Sala za sjednice
12:00-12:10	Pauza za kafu i interne konsultacije članova Komisije		Komisija stručnjaka odvojeno
12:15-13:00	Razgovor sa predstavnicima alumnija i predstavnicima tržišta rada sa kojima su povezani studijski programi u klasteru	Predstavnici alumnija i tržišta rada: (po 4 predstavnika po SP=8 učesnika): Ajla Suljić, Prehrambena tehnologija (trenutno nezaposlena) Naida Muminović, Prehrambena tehnologija	Sala za sjednice

		(trenutno nezaposlena) Amila Mokhtar Ahdouga, Prehrambena tehnologija (bach.inženjer prehrambene tehnologije, koordinator za kvalitet sirovog mlijeka u Lactalis BH) Velibor Trivković, Prehrambena tehnologija (dipl. inž. prehrambene tehnologije, direktor proizvodnje u Jami d.o.o.) Mediha Jahić, Agronomija (Magistar agronomije, specijalista za komunikacije, Personify Health) Benjamin Džindić, Agronomija (Bachelor inženjer agronomije, lice odgovorno za zaštitu bilja, NDN FLOUR d.o.o.) Emina Salihović, Agronomija (Magistar agronomije, OPZ Agrofood) Aldin Ibrišimović, Agronomija (Bachelor inženjer agronomije, Fruit Prom d.o.o.)	
13:00-13:10	Pauza za kafu i interne konsultacije članova Komisije		Komisija stručnjaka odvojeno
13:15-14:00	<i>Ukoliko Komisija procjeni da je potrebno dostaviti dodatnu dokumentaciju ili održati sastanak sa predstavnicima ustanove povodom određenih pitanja, o tome će obavijestiti kontakt osobu ustanove, koja će to i organizovati</i>		Sala za sjednice
14:15-15:15	Pauza za ručak		Komisija stručnjaka odvojeno
15:15-16:15	Sastanak Komisije i priprema usmenog izvještaja		Komisija stručnjaka odvojeno
16:15-17:15	Predstavljanje usmenog izvještaja predstavnicima visokoškolske ustanove, odnosno studijskih programa Predsjednik Komisije u ime Komisije stručnjaka usmeno izvještava predstavnike ustanove o glavnim nalazima i temama koje su relevantne za davanje preporuka, BEZ davanja mišljenja o ishodu i ocjenama		Amfiteatar A1
Na kraju drugog dana Komisije se dogovara o narednim koracima, utvrđuje vremenski okvir izrade izvještaja, podjele posla i slično.			

4.3. Liste učesnika

4.4. Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma

Visokoškolska ustanova: Univerzitet u Tuzli

Organizaciona jedinica na kojoj se studijski program izvodi: Tehnološki fakultet

Model akreditacije studijskih programa: Klusterski

Nazivi studijskih programa:

1. Prehrambena tehnologija - I ciklus,
2. Prehrambena tehnologija - II ciklus,
3. Agronomija - I ciklus i
4. Agronomija - II ciklus

Naziv studijskog programa koji je predmet ocjene: Agronomija - II ciklus

Datum i mjesto: 30.-31.10.2025 godine, Tuzla

1. Politika osiguravanja kvaliteta studijskih programa		NEISPUNJEN	DJELEMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
						ZNATNO ISPUNJEN
1.	Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja.				X	ZNATNO ISPUNJEN
2.	Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija.			X		
3.	Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjske sudionika u tome.			X		

2. Kreiranje i usvajanje studijskih programa		NEISPUNJEN	DIELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
						POTPUNO ISPUNJEN
1.	Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.				X	POTPUNO ISPUNJEN
2.	Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa.				X	
3.	Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu.				X	
4.	Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA).				X	
5.	Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljenu prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.				X	
6.	Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa.				X	

3. Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta		NEISPUNJEN	DIELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
						POTPUNO ISPUNJEN
1.	Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata.				X	POTPUNO ISPUNJEN
2.	Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istaživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.				X	
3.	Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.				X	
4.	Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje.				X	
5.	Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo.				X	
6.	Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima.				X	
7.	Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere.				X	

4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje		NEISPUNJEN	DJELMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
1.	Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima.				X	POTPUNO ISPUNJEN
2.	Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju.				X	
3.	Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili.				X	
5. Ljudski potencijali		NEISPUNJEN	DJELMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
1.	Broj i kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.				X	ZNATNO ISPUNJEN
2.	Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.				X	
3.	Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija.			X		
4.	Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.		X			

6. Resursi i finansiranje		NEISPUNJEN	DJELMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
1.	Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima.				X	ZNATNO ISPUNJEN
2.	Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/ predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/ uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta.			X		
3.	Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.			X		
4.	Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost.				X	
5.	Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa.				X	

7. Upravljanje informacijama o studijskim programima		NEISPUNJEN	DJELMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA
1.	Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti završenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa.				X	POTPUNO ISPUNJEN
2.	Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.				X	

8. Informiranje javnosti o studijskim programima		NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
1.	Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50 % od ukupnih informacija je na engleskom jeziku.			X		ZNATNO ISPUNJEN

9. Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa		NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
1.	Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana.				X	POTPUNO ISPUNJEN
2.	Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.			X		
3.	Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomirani studenata i sl.				X	
4.	Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.				X	

10. Mobilnost akademskog osoblja i studenata		NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA
1.	Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva.			X		POTPUNO ISPUNJEN
2.	Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni.				X	
3.	Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje.				X	